

УДК 330.34, 338.47, 339.1
DOI: <https://doi.org/10.32782/business-navigator.85-53>

Білоцерківець В.В.

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри міжнародної економіки,
управління і соціально-гуманітарних дисциплін
Український державний університет науки і технологій
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6740-4611>

Кошевий М.В.

аспірант,
Український державний університет науки і технологій
ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-7678-6588>

Bilotserkivets Volodymyr

Doctor of Economic Sciences, Professor,
Professor of the Department of International Economy,
Management and Social-Humanitarian Disciplines
Ukrainian State University of Science and Technologies

Koshevyi Maksym

Postgraduate Student
Ukrainian State University of Science and Technologies

ПОТЕНЦІАЛ МОДЕРНІЗАЦІЇ ДОРОЖНЬОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ЯК СТРАТЕГЕМИ ПОДОЛАННЯ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНОЇ КРИЗИ ЕКОНОМІКИ МЕТАЛУРГІЙНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

POTENTIAL OF MODERNIZATION OF ROAD INFRASTRUCTURE AS A STRATEGIC FOR OVERCOMING THE FOREIGN TRADE CRISIS OF THE METALLURGICAL INDUSTRY OF UKRAINE

У статті досліджується особливості розвитку економіки металургійної галузі України як одного з головних драйверів позитивної динаміки національної економіки. Визначені передумови трансформації національного господарства, переходу від домінування сільськогосподарського виробництва до індустріальної структури економіки. Розкрито роль географічних, природних, кліматичних, сировинних факторів у суспільному поділі праці, формуванні традиційної специфіки національної економіки, її орієнтації на певні ринки та виробничі галузі. Визначено та наведено обґрунтування викликів, на які наражається економіка металургійної галузі України в контексті зовнішньоторговельної кризи в глобальному вимірі. Особлива увага акцентована на проблемах блокування транспортних коридорів постачання продукції металургійної галузі в умовах широкомасштабної агресії. Показано, що подолання зовнішньоторговельної кризи для економіки металургійної галузі передбачає форсовану модернізацію дорожньої мережі.

Ключові слова: металургія, економіка галузі, зовнішньоторговельний потенціал, організація, конкурентоспроможність, дорожня інфраструктура, експорт, імпорт, глобалізація.

The article examines the peculiarities of the development of the economy of the metallurgical industry of Ukraine as one of the main drivers of the positive dynamics of the national economy. The prerequisites for the transformation of the national economy, the transition from the dominance of agricultural production to the industrial structure of the economy are determined. The role of geographical, natural, climatic, and raw material factors in the social division of labor is revealed. Their significance in the formation of the traditional specificity of the national economy, its orientation to certain markets and production sectors is shown. The historical coordinates of the development of the national economy are analyzed in accordance with the interaction within the dyad of internal-external markets. The principles, problems, and prospects for the development of the industrial economy under logistical constraints are studied. The role of transport infrastructure in ensuring the competitiveness of domestic metallurgical industry products is determined. The dominance of external trade partners in the structure of end consumers of Ukrainian metallurgical products is shown. The challenges facing the economy of the metallurgical industry of Ukraine in the context of the foreign trade crisis in the global dimension are identified and justified. Special attention is paid to the problems of blocking transport corridors for the supply of metallurgical industry products in conditions of large-scale aggression. It is shown that overcoming the foreign trade crisis for the metallurgical industry economy

involves the forced modernization of the road network. It is determined that palliative measures to improve the capacity of the road network can ensure the transition of the metallurgical industry economy to a growth trajectory only in the short term. It is proven that the scenario implementation of long-term growth requires the application of a strategy of forced modernization of the transport infrastructure, the implementation of frontal renovation measures and the comprehensive development of the road network.

Keywords: metallurgy, industry economics, foreign trade potential, organization, competitiveness, road infrastructure, export, import, globalization.

Постановка проблеми. Крах радянського союзу, ерозія тоталітарних режимів у Східній Європі у консонансі з науково обґрунтованими концепціями очікування «кінця історії» наприкінці ХХ ст. створили підґрунтя формування оптимістичного тренду у сприйнятті майбутнього. Прийде шне вбачалось світлим та яскравим, навіть, якщо в національній економіці вирувала криза, банкрутували підприємства, люди втрачали роботу та заощадження, майбутнє малювалось у райдушних тонах, воно не могло бути інакшим, аніж омріяним часом проспериті, добою невпинного зростання добробуту та настання благоденства. Проте дійсність виявилась дещо іншою, більш похмурою та суворою, різко контрастуючи з очікуваннями. Особливо ця кричуща відмінність між бажаним, очікуваним та реальним економічним буттям віддзеркалилась у глобальному масштабі останніми роками, отримавши надзвичайно рельєфного відображення на прикладі національної економіки України.

Глибока та структурна соціальна-економічна криза стала візитівкою багатьох країн, при цьому не обов'язково вона має отримувати прояв у виключно від'ємних темпах економічної динаміки. Загальмування економічного зростання, занурення у стагнаційний режим розвитку, деформації та дисбаланси у розподілі доходів, негативні тренди у соціально-економічній диференціації стають ознаками сучасного кризового стану. Потьмянілий виблиск глем-капіталізму вже нездатний приховати гнійники закулиси, локальні виблиски соціально-економічної кризових явищ утворюють ряди, ланцюжки, що поки що дещо какофонічно попереджають про небезпеку подальшого занурення у кризу. Саме на цьому тлі розгортається розвиток національної металургійної галузі, що тривалий час виступала та ще продовжує залишатись одним із станових хребтів української економіки. Затяжна криза, виклики зовнішньої агресії, проблеми зі збутом на глобальних ринках, ралі рестрикцій на сировинних ринках, негарзди у полі динаміки споживчих очікувань, руйнація зовнішньоторговельного ансамблю формують сітку координат для вітчизняної економіки металургійної галузі в глобальному та національному контекстах. Тим більшою стає актуальність наукового пошуку причин та специфіки занурення металургійної галузі України у вир зовнішньоторговельної глобальної кризи, дослідження та визначення механізму та інструментарію послаблення тиску зовнішніх викликів, їх мінімізації та купірування на національному рівні, організації форсованого подолання їх наслідків, сприяння виходу з кризи на траєкторію довгострокового стабільного економічного зростання, відновлення позицій металургії у структурі національної економіки та вітчизняному експорті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед певного суголосся науковців, що провадять пошуки у просторі дослідження економіки металургійної галузі,

можна виокремити окремі групи за фокусуванням їх інтересів та структурувати гносеологічне підґрунтя її пізнання.

Важливим сучасним напрямом докладання зусиль наукової спільноти виступає дослідження проблем виходу національної металургійної галузі на глобальні ринки, діяльності вітчизняних виробників на іноземних ринках в умовах викликів глобалізації та специфічних національних режимів протекціонізму. Зовнішні ринки історично були важливими координатами дестинації для української металургійної галузі, абсорбуючи надлишок виробництва, який вітчизняна економіка була не здатна спожити. Тож, проблема діяльності вітчизняних виробників на міжнародних ринках, пошук інструментарію забезпечення експансії на зовнішні ринки, боротьби з протекціоністськими заходами, запровадженими національними урядами країн-партнерів, опиняється у фокусі досліджень низки провідних науковців. Зокрема, особлива увага розгляду цієї проблематики приділяється у працях О. Алсуф'євої, О. Завгородньої [1], О. Батрак, Т. Бусар'євої, В. Денгуб, Г. Дугінець, Ю. Самойлик [2], Є. Самойленка [3], О. Грибиненко, С. Шахоян [4], Ю. Полякової, О. Шайди [5] та багатьох інших вчених.

З іншого боку, сучасна світова економіка перетворюється на арену глобальної герці, не двоюкою конкуруючих супротивників, а на подобу лицарського турніру між численними та багатоманітними учасниками, що ведуть боротьбу на багатьох ринкових майданчиках, пронизуючи нитями суперництва увесь глобальний простір металургійної індустрії, її сировинних, переробних та споживчих ланок у глобальних ланцюжках вартості. Емпірична складова цієї борні за споживача та доступу до джерел сировини, формування технологічних, інноваційних, процесних та продуктивних конкурентних переваг стає надзвичайно важливою підмогою в обранні переможного шляху у цій глобальній боротьбі. Тож, вона не могла не опинитись у призмі дослідницьких зацікавлень низки науковців, до яких, зокрема, слід віднести В. Венгер [6–7], Н. Романовську, М. Чижевського [7], А. Даценко [8], С. Мушникову [9], А. Мішалкіна, В. Петренка, А. Селегея, Т. Фонарьову [10] та інших українських дослідників

Проте, незважаючи на наукову актуальність дослідження розвитку економіки металургійного комплексу в світовому вимірі та особливостей її еволюції в умовах України, низка питань залишається недостатньо висвітленою у науковій публіцистичній та монографічній літературі, зокрема щодо шляхів подолання зовнішньоторговельної кризи, що спіткала металургійну галузь, визначення конкретного набору інструментів підтримки вітчизняної металургії у конкурентній боротьбі на глобальних ринках.

Формулювання завдання дослідження. Мета статті полягає в дослідженні економіки металургійної

галузі України в умовах зовнішньоторговельної кризи, окреслені потенціалу та визначенні шляхів мінімізації її негативних наслідків, зокрема, шляхом проведення модернізації дорожньої інфраструктури.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розвиток металургійної галузі, особливості її функціонування завжди викликали зацікавлення наукового середовища. Її дослідження відбувалась у як у вузькому, так й широкому контексті, охоплюючи технологічні, економічні, логістичні, екологічні, демографічні виміри змісту, структури та динаміки металургійного виробництва. Але навіть штучне обмежене за кордонами пошукового поля наукове дослідження економіки металургійної галузі автоматично матиме атрибути певної мультидисциплінарності, буде безумовно позначене відсутністю фіксації виключно на окремих проявах складного за своєю сутністю та змістом феномена. Актуальна дослідницька практика демонструє неухильне слідування заявленим передумовам провадження наукових розвідок щодо економіки металургійної галузі. Величезна когорта вітчизняних та зарубіжних науковців доклали зусиль щодо пізнання механізмів, особливостей, історії, сьогодення та перспектив розвитку металургійного комплексу, економічних підойм його функціонування в контексті внутрішніх та зовнішніх викликів його руху.

Географічні, природнокліматичні умови виступають важливим, якщо не визначальним фактором розвитку окремих національних економік. Саме вони виступають детермінантами першопочаткової еволюції господарського життя у конкретних топологічних конфігураціях, окреслюють простори поліальтернативного майбутнього, ініціюють імперативні економічні практики, атрибуують економічну ментальність автохтонного населення. Досить часто така екзогенна ініціація штовхає національні економіки в їх історичному розвитку на шлях гістерезису. Проте не слід абсолютизувати їх роль, сприймаючи зовнішні координати економічного руху як дещо фаталізоване, невблаганно детерміноване, апелюючи до неможливості змін у традиційній економічній структурі.

Зрозуміло, що господарська діяльність провадиться в конкретних координатах внутрішньої економічної системи та в оточенні конкретного зовнішнього середовища, в межах певного мембранізованого простору, не герметичного, але окресленого більш-менш чіткими кордонами й у цих кордонах утворюючи об'єктивну платформу її здійснення. Розробки представників німецької історичної школи, праці видатного українського науковця Льва Мечнікова формують теоретико-методологічне підґрунтя такого розуміння середовища провадження економічної діяльності надають можливість сприймати останню не як річ у собі, дещо надто абстраговане від живої реальності, а як наближену до справжнього буття, до умов в яких вона фактично здійснюється.

Українські природнокліматичні, географічні, ресурсні умови окреслили тривалу історію національної економіки (сукупності мікронаціональних економік) як суто аграрної економіки, зосередженої на виробництві продукції рослинництва та скотарства. Проте останні століття докорінно змінили господарський пейзаж національної економіки, зумовивши її прискорене перетворення із осередку сільськогосподарського виробництва

на індустріальну потугу. Провідні позиції в індустріальній економіці України за правом належали металургійній галузі. Саме остання стала центром економічного оновлення країни, виступила в ролі ядра новонародженого промислового кластеру.

Зазначену обставину не слід трактувати як вихідну точку зародження металургійної галузі України. Історія останньої є значно тривалішою, сягаючи тисячоліть, але перетворення металургійної галузі на провідну ланку національного господарства є прерогативою історично досить недавніх часів. Розробка багатих покладів залізної руди, інтенсивний видобуток вугілля у XIX–XX ст. окреслили індустріальне майбутнє України, визначили специфіку національної економічної географії. Регіональні економіки Східної та Центральної України отримали трансформаційний імпульс, втрати безумовної домінанти аграрного сектора, локального зосередження індустріального виробництва, формування в їх межах потужних металургійних кластерів.

Логіка утворення та розвитку кластерів диктувала розгортання навколо суто металургійних підприємств (на які була покладена роль, так званого, ядра кластера) діяльності інших, «допоміжних» підприємств. У їх ролі виступали підприємства видобувної галузі, хімічні виробництва, транспортні підприємства, сервісні, освітні тощо установи, разом формуючи середовище діяльності металургійної промисловості. Потреба у нових робочих руках обумовлювала прискорену трансформацію міст, їх зростання або навіть їх новоутворення, декларувала їх оновлений статус як атрактора міграційних процесів. Сільськогосподарська економіка, з традиційним аграрним перенаселенням отримувала можливість пере спрямування надлишку робочої сили до стрімко зростаючих промислових центрів. Урбанізаційний вектор став домінуючим (за короткостроковими виключеннями) на тривалі десятиліття для української економіки, чітко фіксує навіть зараз, у часи демографічної катастрофи XXI століття. Але саме піднесення металургійної галузі стало тригером переходу до цієї незвичної для України стратегії розвитку.

Індустріальний ландшафт сьогодення є наслідком тривалої еволюції національної економіки. Живі, вмираючі та вже зруйновані промислові гіганти, потужності «чорного поясу» вітчизняної економіки, численні мономістечки виступають рельєфними відбитками історичного індустріального розвитку. З одного боку, їх локалізація віддзеркалює географічну структуру національного виробництва занурену в минуле, але з іншого, таке розташування цих об'єктів має зовсім не стохастичний характер, воно детерміноване певними факторами об'єктивного змісту.

Розгортання металургійної промисловості у часи царату, її інтенсивний розвиток після захоплення влади більшовицькими очільниками в рамках проектів індустріалізації, функціонування в часи відновлення незалежності відбувались не на засадах волонтаристських рішень (за рідкісними виключеннями), але відповідно до конкретних умов та обставин, що окреслювали економічну доцільність реалізації масштабних інвестицій до галузі. Одним з найважливішим чинників, що визначали доцільність розміщення виробничих потужностей виступала транспортна інфраструктура, наявність дорожньої мережі або потенційна можливість її ефективного розбудови.

Структура вітчизняної транспортної мережі, з одного боку, визначалась географічними умовами, перспективами та здатністю створювати систему відповідного сполучення між промисловими центрами, пунктами видобутку, переробки та споживання, що мало у значній мірі об'єктивний характер, а з іншого боку, директивними настановами, ухвалами конкретних посадових осіб, підприємців, політичними та економічними акторами, що мали право приймати рішення, тож позначені певною суб'єктивністю. Існування латентної національної економіки України в межах царського (цісарського) та радянського проектів обумовили формування транспортної, у цілому, та дорожньої мережі, зокрема, не відповідно до пріоритетів розвитку саме української економіки. Структура, припустимо, ефективна для однієї національної економіки, що припинила вже своє існування, апріорі виявилась неефективною для іншої, що має інше географічне розташування, інші кордони, іншу цільову функцію. Тож, успадкована дорожня мережа має явно архаїчний характер щодо цілей і завдань розвитку національної економіки України та економіки металургійної галузі як однієї із її визначальних складових.

Розбудова національної економіки України після 1991 року мала відбуватись під знаменом адаптації застарілої транспортної інфраструктури під потреби відновленої економіки, забезпечення певної «конгруентності» її станового хребта – економіки металургійної галузі – та мережі сполучень. Проте цього не сталося. Металургійна галузь національної економіки й надалі користувалась архаїчною дорожньою мережею, спрямовуючи потоки ресурсів та виробленої продукції звичними маршрутами. Домінування зовнішніх споживачів над внутрішніми, переважна орієнтація на закордонні ринки залишилися традиційним атрибутом вітчизняної металургії. Але радикальних трансформацій зазнала та продовжує зазнавати географія зазначених ринків. Тривалий час логістика сировинних поставок демонструвала коротке плече за вектором «захід-схід» та довге (імпортне) за вектором «схід-захід», з фокусуванням вантажних перевезень експортної кінцевої продукції металургійної галузі за південним напрямом.

Неефективна, застаріла транспортна інфраструктура підважувала конкурентоспроможність вітчизняної металургійної галузі, стала фактором систематичного пригнічування конкурентних переваг виробників металургійної продукції на зовнішніх ринках. Історія української металургії протягом останніх десятиліть це історія майже безперервного падіння обсягів виробництва, технологічного спрощення, втрати ключових ринків. Зрозуміло, що проблема перевиробництва металургійної продукції не нова – ще у 2001 році дослідники зазначали, що надлишок виробничих потужностей спостерігається вже 25 років [11], але для українських виробників вона й надалі не полишає своєї актуальності. При зростанні світового виробництва сталі, наприклад, у 2025 р. на 2,1% (64,2 млн т.), в європейських країнах, відбулось скорочення її випуску [12].

Глобальна криза, спричинена COVID-19, загострила проблеми, що вже тривалий час турбували вітчизняну металургійну галузь. Обвальне скорочення попиту на продукцію на зовнішніх ринках, розгортання системи зовнішньоторговельних обмежень та виключень стали важким ударом для металургійної економіки, тради-

ційно зосередженій на експортних поставках, оперативно відреагувати на який вітчизняні виробники виявились неспроможними. Наслідком цього стало значне падіння питомої ваги металургії обсязі випуску промислової продукції в Україні до 15–16% [13]. Лещата зовнішньоторговельної кризи мали глобальний характер й розв'язати ці виклики на національному рівні представлялось надзвичайно важким завданням.

Широкомасштабна агресія 2022 р. стала новим випробуванням для вітчизняної економіки металургійної галузі, зумовивши катастрофічне плондрування виробничого потенціалу, руйнацію промислових підприємств, знищення електрогенераційних потужностей. Депопуляційний трек, небачена для України еміграційна хвиля різко скоротила кількість споживачів кінцевої продукції, породила раптовий брак робочої сили, сформувавши нову вкрай нестабільну конфігурацію співвідношення попиту-пропозиції на ринках, що відповідала новим умовам взаємодії в координатах продуцент-споживач. Втрата доступу до зручної портової інфраструктури, фактичне блокування низки логістичних коридорів генерували колапс на шляху доступу на зовнішні ринки. Особливо болючими втрати спостерігались саме в металургійній галузі, що потребувала широкого застосування транспортної інфраструктури, масштабних перевезень вантажів, та знайшло віддзеркалення у подальшому стрімкому стискуванні питомої ваги металургії у вітчизняному промисловому виробництві – до 10,3% та 9,5% протягом 2022 та 2023 років.

Логістичний зашморг імперативно вимагав ефективного реагування з боку держави, впровадження заходів, що мали послабити виклики цієї, штучно утвореною масштабним вторгненням, зовнішньоторговельної кризи. Переорієнтація вантажопотоків, відкриття нових транспортних коридорів у певній мірі могли реалізовуватись на засадах самоорганізації виробників металургійної продукції, проте рятування галузі, насамперед, було і є задачею, що має етатистський характер й повинна розв'язуватись на макро- та мегаекономічному рівнях.

Косметичні зміни у національній транспортній інфраструктурі, переключення вантажів з одних дорожніх артерій на інші можуть виконувати роль тимчасових запобіжників занурення у кризу економіки. Але шлях паліативів не здатний забезпечити формування підґрунтя для довгострокового розвитку металургійної галузі, гарантувати подальші перспективи відновлення металургійного кластеру як експорторієнтованого локомотиву національної економіки. Проте комплекс заходів, запроваджений державою та бізнесом дозволив перейти металургійній галузі на траєкторію зростання. Протягом 2024 року частка продукції металургійної галузі в промисловій продукції досягла 11,4%, а вже у 2025 році зросла до 14,75%, досягаючи 20,85% у структурі експорту [13–14]. Спостерігається зростання випуску металургійної продукції протягом року на 8,4%, зокрема чавуну – на 11,2%, виробництва прокату на – 4,8%, на 6% збільшився експорт продукції галузі [13–14]. Але такі результати є оманливими, без кардинальної модернізації транспортної інфраструктури, насамперед, реновації та форсованої розбудови дорожньої мережі, позитивна динаміка в економіці металургійної галузі приречена на стагнаційний характер, а галузь очікує відсутність довгострокових перспектив стабільного зростання.

Висновки. Проведене дослідження окреслило проблеми, що постали перед економікою металургійної галузі України, дозволило визначити основні проблеми та ризики, на які наражаються вітчизняні виробники на зовнішніх ринках, розкрило особливості викликів, що стали наслідком широкомасштабної агресії московської держави. Доведено, що від-

новлення економіки металургійної галузі в умовах зовнішньоторговельної кризи, обмеженості доступу на глобальні ринки має відбуватись на засадах модернізації дорожньої інфраструктури, розбудови та реновації транспортних коридорів, що мають забезпечити ефективне перевезення вантажів, що генеруються галуззю.

Список використаних джерел:

1. Bilotserkivets V.V., Zavhorodnia O.O., Alsufieva O.O. Innovative revival of the mining and metallurgical complex of Ukraine as the imperative of national competition policy. *Економічний вісник Національного гірничого університету*. 2020. № 70 (2). С. 9–20. DOI: <https://doi.org/10.33271/ev/70.009>
2. Duginets G., Busarieva T., Samoilyk Iu., Batrak O., Dengub V. Foreign economic activities of Ukrainian ferrous metallurgy enterprises in the conditions of crisis. *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*. 2025. № 1. С. 164–171. DOI: <https://doi.org/10.33271/nvngu/2025-1/164>
3. Білоцерківцев В.В., Самойленко Є.Г. Діалектика легальної та тіньової економіки в національному контексті: організація, методи управління та галузеві виміри. *Грааль науки: міжнар. наук. журнал*. 2025. № 52. С. 301–307. DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.23.05.2025>
4. Hrybinenko O., Shahoian S. Development of the export potential of Ukraine in the context of innovations of the international mining and metallurgical companies. *Economy and Region*. 2020. № 76 (1). С. 38–51. DOI: [https://doi.org/10.26906/EiR.2020.1\(76\).1916](https://doi.org/10.26906/EiR.2020.1(76).1916)
5. Полякова Ю.В., Шайда О.Є. Вітчизняна металургійна галузь в умовах впливу глобальних чинників. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету*. 2021. № 62. С. 55–61. DOI: <https://doi.org/10.36477/2522-1205-2021-62-07>
6. Венгер В.В. Роль держави у розвитку металургійної галузі: світовий та вітчизняний досвід. *Інфраструктура ринку*. 2020. № 40. С. 59–65. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastructure40-10>
7. Венгер В. В., Романовська Н. І., Чижевська М. Б. Тенденції та вектори розвитку металургійної галузі України. *Агросвіт*. 2020. № 4. С. 37–47. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2022.4.37>
8. Даценко А. Аналіз сучасного стану металургійної галузі України. *Економіка та суспільство*. 2024. № 68. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-105>
9. Мушнікова С.А. Сучасний стан та перспективи розвитку металургійної галузі України. *Вісник економіки транспорту і промисловості*, 2019. № 68. С. 273–279. DOI: <https://doi.org/10.18664/338.47:338.45.v0i68.189030>
10. Мішалкін А.П., Петренко В.О., Селегей А.М., Фонарьова Т.О. Дослідження загроз та управління ризиками із впровадженням системи комплаєнс-контролю, як основи економічної безпеки металургійного виробництва. *Метал та літня Україна*. 2025. № 3-4 (33). С. 64–75. DOI: <https://doi.org/10.15407/steelcast2025.03-04.064>
11. Гуменюк К. Світовий ринок металу: стан та перспективи для України. *Економіка і прогнозування*. 2001. № 2. С. 128–138. URL: https://eip.org.ua/docs/EP_01_2_128_uk.pdf
12. Stainless steel melt shop production increases by 2.1% in 2025. *World Steel Association*. 2026. URL: <https://worldstainless.org/media/press-releases/stainless-steel-melt-shop-production-increases-by-2-1-in-2025/>
13. Економічна статистика. Економічна діяльність. Промисловість. *Держстат України*. 2025. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/prom.htm
14. Тенденції функціонування промисловості України у 2025 р. *Національний інститут стратегічних досліджень*. 03.03.2026. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/tendentsiyi-funktsionuvannya-promyslovosti-ukrayiny-u-2025-r>

References:

1. Bilotserkivets V.V., Zavhorodnia O.O., Alsufieva O.O. (2020) Innovative revival of the mining and metallurgical complex of Ukraine as the imperative of national competition policy. *Ekonomichnyi visnyk Natsionalnoho hirnychoho universytetu – Economic Bulletin of the National Mining University*, vol. 70 (2), pp. 9–20. DOI: <https://doi.org/10.33271/ev/70.009>
2. Duginets G., Busarieva T., Samoilyk Iu., Batrak O., Dengub V. (2025) Foreign economic activities of Ukrainian ferrous metallurgy enterprises in the conditions of crisis. *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu – Science Bulletin of the Mining University*, vol. 1, pp. 164–171. DOI: <https://doi.org/10.33271/nvngu/2025-1/164>
3. Bilotserkivets V.V., Samoilenko Ye.H. (2025) Dialektyka lehalnoi ta tinovoi ekonomiky v natsionalnomu konteksti: orhanizatsiia, metody upravlinnia ta haluzevi vymiry [Dialectics of legal and shadow economy in the national context: organization, management methods and industry dimensions]. *Hraal nauky – Grail of science*, vol. 52, pp. 301–307. DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.23.05.2025>
4. Hrybinenko O., Shahoian S. (2020) Development of the export potential of Ukraine in the context of innovations of the international mining and metallurgical companies. *Economy and Region*, vol. 76 (1), pp. 38–51. DOI: [https://doi.org/10.26906/EiR.2020.1\(76\).1916](https://doi.org/10.26906/EiR.2020.1(76).1916)
5. Poliakova Yu.V., Shaida O.Ie. (2021) Vitchyzniana metalurhiina haluz v umovakh vplyvu hlobalnykh chynnykiv [Domestic metallurgical industry under the influence of global factors]. *Visnyk Lvivskoho torhovelno-ekonomichnoho universytetu – Bulletin of Lviv University of Trade and Economics*, vol. 62, pp. 55–61. DOI: <https://doi.org/10.36477/2522-1205-2021-62-07>
6. Venher V. V. (2020) Rol derzhavy u rozvytku metalurhiinoi haluzi: svitovyi ta vitchyzniani dosvid. *Infrastruktura rynku [The role of the state in the development of the metallurgical industry: global and domestic experience]*. *Infrastruktura rynku – Market infrastructure*, vol. 40, pp. 59–65. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastructure40-10>
7. Venher V. V., Romanovska N. I., Chyzhevska M. B. (2020) Tendentsii ta vektory rozvytku metalurhiinoi haluzi Ukrainy [Trends and vectors of development of the metallurgical industry of Ukraine]. *Ahrosvit – Agrosvit*, vol. 4, pp. 37–47. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2022.4.37>

8. Datsenko A. (2024) Analiz suchasnoho stanu metalurhiinoi haluzi Ukrainy [Analysis of the current state of the metallurgical industry of Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, vol. 68. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-105>

9. Mushnykova S.A. (2019) Suchasnyi stan ta perspektyvy rozvytku metalurhiinoi haluzi Ukrainy [Current state and prospects for the development of the metallurgical industry of Ukraine]. *Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti – Bulletin of the Economy of Transport and Industry*, vol. 68, pp. 273–279. DOI: <https://doi.org/10.18664/338.47:338.45.v0i68.189030>

10. Mishalkin A.P., Petrenko V.O., Selehei A.M., Fonarova T.O. (2025) Doslidzhennia zahroz ta upravlinnia ryzykamy iz vprovadzhenniam systemy komplaiens-kontroliu, yak osnovy ekonomichnoi bezpeky metalurhiinoho vyrobnytstva [Research of threats and risk management with the implementation of a compliance control system as the basis for the economic security of metallurgical production]. *Metal ta lyttia Ukrainy – Metal and casting of Ukraine*, vol. 3–4 (33), pp. 64–75. DOI: <https://doi.org/10.15407/steelcast2025.03-04.064>

11. Humeniuk K. (2001) Svitovyi rynek metalu: stan ta perspektyvy dlia Ukrainy [World metal market: state and prospects for Ukraine]. *Ekonomika i prohnozuvannia – Economics and forecasting*, vol. 2, pp. 128–138. Available at: URL: https://eip.org.ua/docs/EP_01_2_128_uk.pdf (accessed March 1, 2026)

12. Stainless steel melt shop production increases by 2.1% in 2025. (2026) *World Steel Association*. Available at: <https://worldstainless.org/media/press-releases/stainless-steel-melt-shop-production-increases-by-2-1-in-2025/>

13. Ekonomichna statystyka. Ekonomichna diialnist. Promyslovist [Economic statistics. Economic activity. Industry]. *Derzhstat Ukrainy – State Statistics Service of Ukraine*. Available at: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/prom.htm

14. Tendentsii funktsionuvannia promyslovosti Ukrainy u 2025 r. [Trends in the functioning of the industry of Ukraine in 2025]. *National Institute for Strategic Studies – Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen* Available at: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/tendentsiyi-funktsionuvannya-promyslovosti-ukrayiny-u-2025-r>

Дата надходження статті: 18.03.2026

Дата прийняття статті: 01.04.2026

Дата публікації статті: 16.04.2026